

Gemeente	: Boxtel	Objectnr.	: BOX-103
Plaats + postcode	: Lennisheuvel 5281 LG	Bladnr.	: 2
Straat + nummer	: Lennisheuvel 50		
Naam	: H. Theresiakerk		
Datum	: augustus 1991		
Kad. aanduiding	: N 439	Negatiefnrs.	: Q9-15;R1-5,8
Eigenaar	: De R.-K. Parochie v.d. H. Theresia	Staat v. onderhoud	: goed
Aard object	: gebouw met erf		
Huidige functie	: kerk	Kwalificatie	: cat. 1
Oorspr. functie	: kerk	Bescherming	: gemeente
Opdrachtgever	: R.-K. Kerkbestuur van de Parochie van St.-Petrus, Boxtel		
Architect	: H.F.M. van Groenendael (Maastricht)*		
Aannemer	: Van Heeswijk (Best)		
Bouwjaar	: 1925		
Bouwtype	: zaalkerk (onvoltooide kruiskerk**)		
Bouwtijl	: neogotische trant		

Beschrijving:

Licht verhoogd gelegen bakstenen zaalkerk, met een ondiep voorerf grenzend aan de straat; rechts opzij een eenlaags aanbouw onder plat dak (de sacristie), de verbinding vormend met de naastgelegen pastorie; links opzij pad naar het achtergelegen kerkhof, afgesloten met een tweevleugelig ijzeren hek tussen gemetselde pijlers; boomgroep*** op het kerkhof.

Vijf traveeën lang hoofdvolume zadeldak, met de nok haaks op de weg, en met aan de voorzijde een topgevel, bekroond met een stenen kruis; in beide dakvlakken een kleine dakkapel met luik; aan de voorzijde rechts opzij een half ingebouwde vierkante toren onder een steil, en aan de voet ingeknikt tentdak, bekroond met een ijzeren kruis met vergulde haan; links opzij een vijfzijdige uitbouw onder omlopend schilddak (oorspronkelijk bedoeld als doopkapel****, ingericht als kapel van de H. Theresia, patrones van de kerk); aan de achterzijde een lager en smaller koor onder zadeldak.

Aan de voorgevel een uitgebouwd spitsbogig geopend portaal onder zadeldak, met een segmentbogige dubbele strokendeur; in het boogveld een polychroom tegeltableau met lauwertakken; boven het portaal een groot rondvenster met lineaire tratering; aan weerszijden van het portaal een klein spitsbogig zijlicht.

In elk van de vier schiptraveeën aan weerszijden, gescheiden door contreforten, hooggeplaatste spitsboogvensters met bakstenen, dubbel gevorkte, tratering; een kleiner dito, enkel gevorkt, venster aan weerszijden van het koor; tussen de contreforten aan weerszijden een uitgebouwde biechtstoelruimte. De toren heeft in elk gevelvlak een dubbel langgerekt spitsbogig galmgat met galmborden en een wijzerplaat.

Alle daken bekleed met leien in Maasdekking; zo ook de gootlijsten van de overstekende bakgoten. Het metselwerk, in kruis- en halfsteensverband met knipwerk, wordt verlevendigd met lijsten en banden siermetselwerk in contrasterende hel-derrode baksteen, met cannelures aan de contreforten en de onderste geleding van de toren, met lijsten en tratering van profielsteen, en met lekdorpels en deklijsten van kunstgraniet.

Interieur: De vier gewelfvakken grote eenbeukige gepleisterde ruimte is overkluisd met gemetselde spitse koepelgewelven, gescheiden door gedrukte spitsbogige gordelbogen, rustend op pilasters; steekkappen naar de vensters. Zangtribune boven de ingangstravee. Polychrome tegelvloer en banken uit de bouwtijd. Alle vensters met kleurig glas in lood (Art déco). In twee van de grote vensters zijn glas in lood voorstellingen te zien van resp. de H. Gerardus Majella en de H. Petrus Canisius. In de H. Theresia-kapel vijf kleine glas in lood vensters met voorstellingen uit het leven van de heilige. In de ertegenover gelegen doopkapel een gesmeed doophek. Het pijporgel is afkomstig van de Kruisheren te Uden. Het corpus aan het kruis in het koor is afkomstig uit de St.-Leonarduskerk te 's-Hertogenbosch. Veel interieurelementen zijn afkomstig van elders: de marmeren preekstoel (XIX) met kunststenen paneel (voorstellende de Bergrede) uit een kerk te Beek en Donk; tabernakel en altaar (XIXd) (onder de orgeltribune, het oorspronkelijke hoofdaltaar) uit Huize De Meerwijck in 's-Hertogenbosch; het hoofdaltaar uit de voormalige kapel van het St.-Ursulaklooster aan de

Baroniestraat te Boxtel; de kroonluchter boven het hoofdaltaar uit de kapel van het voormalige klooster Duinendaal in Boxtel. Vermeldenswaard is een voorbeeld van volkskunst (hangende in de voormalige biechtstoelruimte) vervaardigd in de jaren dertig door Jan Timmermans uit Lennisheuvel: een houten kruis met de martelwerktuigen van Christus (arma Christi).

Motivering:

Zaalkerk in neogotische trant anno 1925, met sacristie, toegangshek van achtergelegen kerkhof, en groenelementen.

De kerk is van architectuurhistorische waarde vanwege het bouwtype met gave hoofdvorm en detaillering, alsmede vanwege de bouwstijl, met gotiserende vormgeving en eigentijdse baksteenversiering; bovendien van waarde vanwege het interieur en de inventaris.

Situeringswaarde vanwege het silhouet en als markant en gaaf onderdeel van de lintbebouwing in Lennisheuvel; daarnaast vormt de kerk een onderdeel van een historisch gegroeid ensemble met de belendende pastorie.

Als zodanig is het kerkgebouw ook van historische waarde als uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke kerk wat betreft bestemming en verschijningsvorm.

Opmerkingen:

* H.F.M. van Groenendael, afkomstig uit een architecten- en aannemersfamilie (gevestigd te Vught en Maastricht); familielid van J.H.H. van Groenendael (1868-1942, leerling van architect Cuypers) die meerdere werken in Boxtel realiseerde.

** In de sacristie hangt een schilderij, waarop te zien is hoe in 1925 het kerkcomplex gedacht was: de kerk zou fungeren als bedevaartskerk met daaraan verbonden een processiepark (gesitueerd op de huidige speeltuin) ter ere van de in 1925 heiligverklaarde Theresia van Lisieux. De kerk was in dit plan groter: ter plaatse van het koor een transept (met vieringtorentje), en het koor achterwaarts geplaatst (in het muurwerk aan de achterzijde is aan een dichtgezette gordelboog te zien dat men rekening heeft gehouden met de eventuele realisering van dit plan). De eerste bouwtekeningen laten ook een plan zien, waarbij de kerk zou worden uitgevoerd in Nivelsteiner zandsteen. Aan de opzet van een bedevaartplaats herinnert een betonnen verhoging (voor een buiten-altaar) in de NW-hoek van het kerkhof.

*** Door de Bomenstichting (gev. te Utrecht) geregistreerde bomen:

- Lennisheuvel/achter de H. Theresiakerk. Groep gewone Robinia's (*Robinia pseudoacacia*). Geschat plantjaar: ca. 1915. Omtrek: 320cm. Hoogte: ca. 18m.
- Lennisheuvel/naast de H. Theresiakerk. Hulst (*Ilex aquifolium*). Geschat plantjaar: ca. 1930. Hoogte: ca. 12m.

Lit./Archief:

Archief B.W.T., nr. 1969 (1925, met bestek en ****bouwtekeningen [sept. 1925]).

Boxtel in oude ansichten, deel 1, 1985, nr. 115.

Boxtel: kijk nou 'ns!, 1985, nrs. 193-194.

De monumenten van Noord-Brabant, cultuurhistorische inventarisatie, Boxtel/

Liempde, 1986, p. 49.

J. Planken W.P., *Wandel eens door uw eigen parochie-kerk*, geschreven t.g.v. het 60-jarig bestaan van de parochie van de H. Theresiakerk in Lennisheuvel, [brochure] 1986, met aanvullingen door pastoor N. Smulders (1991).

